

სადოქტორო პროგრამის სახელწოდება – ეკონომიკა/Economics

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი – ეკონომიკის დოქტორი/Ph.D in Economics

სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელი – თსუ სრული პროფესორი რევაზ გველესიანი

სადოქტორო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

დოქტორები მომავალი ლიდერები და უმაღლესი კლასის პროფესიონალები არიან, რომელთაც შესწევთ უნარი, შემოქმედებითად განავითარონ მიღებული ცოდნა, კრიტიკულად გაანალიზონ ეკონომიკური მოვლენები და პროცესები და მოახდინონ მათი ინტერპრეტირება პუბლიკაციების, სწავლებისა და პრაქტიკაში დანერგვის გზით.

ეკონომიკის დოქტორს მოეთხოვება ფუნდამენტური სამეცნიერო, პედაგოგიური და პრაქტიკული მომზადება საბაზრო ეკონომიკური წესრიგის შესაბამისად. ეკონომიკის მიმართულების დაუფლება იძლევა მრავალ ცხოვრებისეულ სიტუაციაში მისი რეკომენდაციების გამოყენებისა და წარმატებული ეკონომიკური ქმედების შესაძლებლობას; კერძოდ, ეკონომიკის დოქტორმა უნდა შეძლოს ინდივიდუალური და კოლექტიური გადაწყვეტილებების მიღება ეკონომიკური მოვლენებისა და პროცესების: ლოგიკური ანალიზის, ემპირიული გამოკვლევისა და ნორმატიული დასაბუთების საფუძველზე.

ა. პროგრამის მიზანი: ეკონომიკის მიმართულებაში სინთეზირდება ეკონომიკური და პოლიტიკური ცოდნა, რომელიც აუცილებელია სახელმწიფოს, მისი ეკონომიკისა და ბიზნეს-სტრუქტურების განვითარების ეფექტიანი სტრატეგიების შესამუშავებლად. აღნიშნული მიმართულება უზრუნველყოფს ეკონომიკური, პოლიტიკური და ფინანსური პროცესების სტრატეგიული გაძღოლის პრაქტიკული უნარ-ჩვევების შექმნას, მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადებას, რომლებმაც უნდა შეძლონ არა მარტო საზოგადოებაში მიმდინარე ეკონომიკური პროცესების სისტემური ანალიზი, არამედ მოახდინონ სახელმწიფოს სტრატეგიული ინტერესების პრაქტიკაში რეალიზება. ასეთ სპეციალისტებზე დიდი მოთხოვნაა სახელმწიფო სტრუქტურებში, საერთაშორისო ეკონომიკურ ორგანიზაციებში, მსხვილ კორპორაციებსა და კონსალტინგურ ცენტრებში.

ბ. პროგრამის შედეგი:

დარგობრივი კვალიფიკაცია – სადოქტორო პროგრამის დასრულების შემდეგ კურსდამთავრებულს მიენიჭება დარგობრივი კვალიფიკაცია - ეკონომიკის დოქტორის ხარისხი (PhD in Economics).

სწავლის შედეგები:

ცოდნა და გაცნობიერება:

- ფლობს სისტემურ და სიღრმისეულ თეორიულ ცოდნას მიკრო– და მაკროეკონომიკის, საერთაშორისო ეკონომიკის, ეროვნული და საერთაშორისო ეკონომიკური პოლიტიკის, ეკონომიკური პროცესების კვლევის რაოდენობრივი და სტატისტიკური მეთოდების შესახებ;
- სისტემური და სიღრმისეული ცოდნის საფუძველზე აცნობიერებს კრიტიკულ პრობლემებს, ზოგადად ეკონომიკის და სოციალური მეცნიერებების მომიჯნავე სფეროებში და, კონკრეტულად, მის მიერ არჩეული კვლევის თემის ფარგლებში, რის საფუძველზეც მას შეუძლია აწარმოოს თეორიული ან გამოყენებითი კვლევა, რომელიც თვისებრივად გაამდიდრებს არსებულ ცოდნას ამ სფეროში;
- იცის განვითარებული საბაზრო ეკონომიკის ქვეყნების გამოცდილება და აცნობიერებს, როგორი უნდა იყოს სახელმწიფოს როლი ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობის საქმეში, იმ პრობლემების დაძლევაში, რომელიც ქვეყნის ეკონომიკურ წინსვლას უშლის ხელს;
- გაცნობიერებული აქვს კვლევის რელევანტური მეთოდოლოგიის და მეთოდიკის სრულყოფილი ცოდნის აუცილებლობა კვლევითი პროექტების დამოუკიდებლად წარმართვის ან ხელმძღვანელობისთვის; მათ წინაშე მდგარი პრობლემების ახალი, თანამედროვე და ორიგინალური მიდგომებით გადაჭრისთვის; სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკის შეფასებისთვის; სხვადასხვა რესურსის ოპტიმალურ გამოყენებასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებების მიღებისთვის.

ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი:

- ეკონომიკის დოქტორი პროფესიულ დონეზე ფლობს ეკონომიკური მეცნიერების კვლევის ყველა ძირითად მეთოდს, რომლის საფუძველზეც მას შეუძლია:
- წარმოადგინოს ეკონომიკური პრობლემის ღრმა და მრავალმხრივი ანალიზი;
  - შეიმუშაოს ეფექტიანი რეკომენდაციები დასმული ეკონომიკური პრობლემის გადაჭრის ყველაზე ოპტიმალური გზების თაობაზე;
  - დასახოს კომპლექსური ღონისძიებები პრობლემის გადასაჭრელად;
  - შეიმუშაოს ახლებური კვლევითი და ანალიტიკური მიდგომები, რომლებიც მიმართულია ახალი ცოდნის შექმნაზე;
  - მიიღოს ოპტიმალური გადაწყვეტილებები თეორიული კონცეფციებისა და მიდგომების გამოყენებით;
  - გადაჭრას პრაქტიკული პრობლემები მულტიდისციპლინური მიდგომებით; მოიძიოს/ჩამოაყალიბოს პრობლემების გადაჭრის ახალი მიდგომები.

უნარ-ჩვევებს გაანალიზონ განვითარებული საბაზრო ეკონომიკის ქვეყნების გამოცდილება და გააცნობიერონ, როგორი უნდა იყოს სახელმწიფოს როლი ეკონომიკის განვითარების ხელშეწყობის საქმეში, იმ პრობლემების დამლევაში, რომელიც ქვეყნის ეკონომიკურ წინსვლას უშლის ხელს;

- კომპლექსური კვლევითი პროექტის სრული ციკლის დაგეგმვა და თავისი უშუალო ხელმძღვანელობით განხორციელება;
- ოპტიმალურად გადაანაწილოს არა მხოლოდ თავისი, ასევე დიდი კვლევითი ჯგუფის/კოლექტივის დრო, გაანაწილოს ფუნქციები, უხელმძღვანელოს ჯგუფის მუშაობას და დასახოს კვლევითი ჯგუფის ყველა წევრის კონკრეტული ამოცანები და პრიორიტეტები.

დასკვნის უნარი:

- ეკონომიკის დოქტორს შეუძლია არსებული პრობლემების ახლებური ახსნის ძიება, რთული პრობლემების დამოუკიდებლად და სწორად გადაჭრა, მათ შორის, კვლევითი პროექტის ხელმძღვანელობის პროცესში;
- აქვს უნარი, მიიღოს სწორი და ეფექტიანი გადაწყვეტილება და, საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენოს დამატებითი რესურსები, შეიმუშავოს ახალი მეთოდოლოგია.

კომუნიკაციის უნარი:

ეკონომიკის დოქტორს შეუძლია :

- მაღალკვალიფიციური მონაწილეობის მიღება ზოგადი და სპეციალური ხასიათის ეკონომიკური საკითხებისადმი მიძღვნილ დისკუსიაში;
- არსებული ცოდნის კრიტიკული ანალიზი და მისგან ახალი ცოდნის მკაფიო გამიჯვნა და დემონსტრირება;
- შეუძლია მონაცემთა ბაზებთან მუშაობა;
- წამყვანი ელექტრონული ბიბლიოთეკებიდან კომუნიკაციის სხვადასხვა საშუალებებით ეკონომიკის დარგში უახლესი ინფორმაციის მიღება და გაცემა;
- უცხო ენის ცოდნა - C1 დონე – პროფესიონალი მცოდნე (დარგობრივ სფეროში). კომუნიკაცია – შეუძლია რთული, ვრცელი ტექსტების გაგება და მათში არაპირდაპირ გადმოცემული ინფორმაციის ამოცნობა. შეუძლია დაუბრკოლებლად საუბარი ისე, რომ საჭირო სიტყვებისა და ფრაზების მოძიებას დრო არ დაუთმოს. თავისუფლად იყენებს ენას სოციალურ, აკადემიურ და პროფესიულ თემებზე სასაუბროდ. კითხვა – შეუძლია ვრცელი, კომპლექსური ტექსტების გაგება ყველა დეტალის ჩათვლით, იმის მიუხედავად, ეხება ის მის პროფესიულ თუ სხვა თემას. შესაძლოა დასჭირდეს განსაკუთრებით რთული ადგილების გადაკითხვა. წერა – შეუძლია

მკაფიოდ სტრუქტურირებული ტექსტის დაწერა კომპლექსურ თემებზე თხზულების, წერილის ან ანგარიშის ფორმატში; მთავარი საკითხების გამოყოფა და შესაბამისი სტილის შერჩევა.

სწავლის უნარი:

ეკონომიკის დოქტორს შეუძლია:

- უახლეს მიღწევებზე დამყარებული ცოდნის მიღება და გადაცემა;
- სრულფასოვანი და მასშტაბური კვლევითი პროექტის დამოუკიდებლად შემუშავება, რომელიც პასუხობს მაღალ აკადემიურ სტანდარტებს და კონკურენტუნარიანია სამეცნიერო ფონდების კვლევის დაფინანსების მოპოვების თვალსაზრისით.

ღირებულებები:

ეკონომიკის დოქტორი საუნივერსიტეტო სასწავლო და კვლევით გარემოში გამოიმუშავებს ისეთ პიროვნულ და პროფესიულ ფასეულობებს, რომელიც ეროვნული და საერთაშორისო საზოგადოებისთვის მისაღებ მაღალხნობრივ სტანდარტებს შეესაბამება. საუნივერსიტეტო გარემოში მუშაობა სტუდენტებს უყალიბებს თანამედროვე დასავლური ღირებულებებისადმი ერთგულებას, მათი ქართულ რეალობაში დამკვიდრების სურვილსა და მზაობას.

გ. კურსდამთავრებულთა დასაქმების სფეროები:

- ✓ სახელმწიფო და ბიზნეს-სტრუქტურები;
- ✓ მსხვილი კორპორაციები და კონსალტინგური ცენტრები;
- ✓ საერთაშორისო ეკონომიკური ორგანიზაციები;
- ✓ უმაღლესი სასწავლო და კვლევითი დაწესებულებები.

სასწავლო და კვლევითი კომპონენტები:

წარმოდგენილი სადოქტორო პროგრამით ეკონომიკის დოქტორის მომზადების ნორმატიული ვადა 3 წელია.

დოქტორანტმა სწავლის და კვლევის პროცესში უნდა დააგროვოს არანაკლებ 180 კრედიტი. ეკონომიკის სადოქტორო პროგრამაში სასწავლო კომპონენტი შეადგენს 50 კრედიტს, დანარჩენი 130 კრედიტი ეთმობა კვლევას.

დოქტორანტურის სასწავლო კომპონენტი გულისხმობს შემდეგ სალექციო კურსებს და სხვა სახის აქტივობებს:

- ✓ სწავლების მეთოდები – 5 კრედიტი (სავალდებულო);
- ✓ აკადემიური წერა – 5 კრედიტი (სავალდებულო);

- ✓ მინიმუმ ერთი სემინარი – 15 კრედიტი (სავალდებულო);
- ✓ პროფესორის ასისტენტობა – 15 კრედიტი (სავალდებულო);
- ✓ სხვა არჩევითი სალექციო კურსები /აქტივობები – 10 კრედიტი.

დოქტორანტურის სავალდებულო კვლევითი კომპონენტები მოიცავს მინიმუმ 2 კოლოკვიუმს (20 კრედიტი თითოეულისათვის) და სადისერტაციო ნაშრომს (90 კრედიტი).

დოქტორანტის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შემუშავება ხორციელდება ყოველი სემესტრის დასაწყისში დოქტორანტის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით.

სასწავლო პროგრამაზე ჩარიცხვის წინაპირობები:

სადოქტორო პროგრამაზე ჩარიცხვის მსურველი უნდა აკმაყოფილებდეს საერთო საუნივერსიტეტო წინაპირობებს, აგრეთვე, დოქტორანტობის კანდიდატისთვის წაყენებულ პირობებს, რომელიც რეგულირდება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის „დოქტორანტურის მინიმალური სტანდარტით“. მას უნდა გააჩნდეს მაგისტრის აკადემიური ხარისხი ან მასთან გათანაბრებული ერთსაფეხურიანი სწავლების დიპლომი. პროგრამაზე ჩაბარების უფლება აქვთ როგორც მიმდინარე, ისე გასული წლების მაგისტრატურისა და ერთსაფეხურიანი სწავლების კურსდამთავრებულებს. სადოქტორო პროგრამაზე ჩაბარების მსურველი სასურველია ფლობდეს კომპიუტერზე მუშაობის უნარ-ჩვევებს, ასევე აუცილებელია უცხო ენის (ინგლისურის, გერმანულის, ფრანგულის) ცოდნა B2 დონეზე. დოქტორანტობის კანდიდატი გადის გასაუბრებას ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს მიერ დადგენილი კომისიის წინაშე.